

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus De Virtutibus Moralibus, De Justitia Et Jure Et De
Contractibus

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, MDCCXXXIII.

VD18 90392159

Q. 7. An crimen proximi quod publicum est in aliquo loco, licet detegere in alio ubi ignoratur, vel in eodem?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40993

facile potest, sed etiam contra Justitiam; & sic tenetur ad restitutionem, saltem si non sine publica: nam recte censetur causa injusta gravis damni, cum sine justa causa ponat id, ex quo probabiliter praevidet secuturum grave damnum proximi; & proximus habet Jus, ne in tali circumstantia, seu cum suae infamiae periculo audita referantur.

Præterea talis est causa, ut alii peccatum proximi nōrint, ideoque est causa, ut fama alterius apud tales amittatur. Idem dic, si ex ejus narratione gravis mali suspicio auditoribus verisimiliter suboritura sit, ut vulgò saltem accidit, ob infirmitatem hominum, qui facilius mala, quam bona de proximo opinantur. Talis enim suspicio est grave malum saltem respectu personæ honestæ.

Resp. III. Qui audita refert eo modo, & in iis circumstantiis, ubi constat auditores non esse credituros, nec ullum esse periculum infamiae, neque malæ suspicionis, aut dubitationis de probitate proximi (quod rarò contingit,) non peccat mortaliter, imò nec venialiter, si adsit justa causa referendi: quia tunc nullum damnum, nec periculum damni creat.

Q. 7. An crimen proximi, quod publicum est in aliquo loco, licet detegere in alio ubi ignoratur, vel in eodem?

Not. I. Crimen dicitur publicum seu notorium tripliciter. I. Publicitate Juris, dum de eo

eo constat per publicam iudicis sententiam, vel per confessionem rei, aut convictionem in iudicio, seu legitimum testium testimonium, 2. Publicitate facti, cum in loco publico coram multis patratum est, ita ut nulla tergiversatione celari possit, nec ullo Juris suffragio excusari. 3. Publicitate famæ, quando fama criminis ex sufficientibus indiciis orta pervenit ad majorem partem communitatis, vel ad tot personas de communitate, ut spectatis circumstantiis impossibile sit moraliter, quin perveniat ad notitiam maioris partis communitatis, seu Civitatis, Pagi, Paroeciæ, Collegii, vel Monasterii.

Not. 2. Crimen notum majori parti unius communitatis particularis, v. g. Collegii non censetur publicum absolute, & respectu omnium, sed solum respectivè ad illam communitatem v. g. Collegium, Monasterium, &c. quare si notum sit solum Collegio, Monasterio, non censetur publicum extra illud, nec sine iniustitia potest narrari iis, qui non sunt de illo: quia talis publicitas non est absoluta, sed restricta ad illos, cum quibus Monasterium communicat in regulâ, & regimine: sic peccata solum publica inter domesticos non possunt narrari iis, qui non sunt de familia. Item peccata publica in Religione aliqua non possunt revelari externis: nam Religiosus infamis tantum apud suos retinet Jus ad famam apud externos. Item si in vicinia duntaxat
notum

notum sit crimen, est contra Justitiam illud revelare aliis partibus amplæ civitatis, vel locis, in quibus criminofus famam hæctenus illam retinet. Ita Layman dicens hanc esse communem doctrinam.

Resp. I. Ex communi, non est contra justitiam revelari in quovis loco crimen alicubi notum per sententiam judicis publicè denuntiatam, in qua nominetur reus: quia per hanc sententiam reus privatur jure ad famam pro omni loco: nam judex habet jus spoliandi absolutè reum famâ, sicut & vitâ, in vindictam publicam criminis; & re ipsa spoliare intendit, quando eum publicè condemnat, ut cæteris ubique sit in exemplum, & terrorem; datque omnibus facultatem illud divulgandi: & idè nocentes puniuntur in media luce, & coram populò.

Delictum tamen in una Religione publicum, etiam per sententiam judicis regularis, injustè extra eam revelaretur: quia ex mente ferentis sententiam ipsa non est lata pro publica notitia aliorum, sed solùm pro privata suorum subditorum; alioqui bono communi Religionis perniciofa esset.

Resp. II. Est mortale contra charitatem crimen alterius alicubi publicum, etiam per sententiam publicam judicis, detegere sine justa causa in eo loco, quo fama non erat illud perlatura, si auctor criminis erat ibi bonæ famæ.

Ita Lessius asserens hanc esse fere communem senten-

ten-

tentiam. quia proximo infertur sine justa causa grave malum graviter contristativum, nempe, infamia, quod ipse detegens nolle rationabiliter sibi fieri in pari casu, contra illud, quod tibi non vis fieri, alteri de feceris. Nec refert quod ille jus ad famam jam amisit; nam illam usque injuria, & fraude adhuc possidebat, & possessurus erat in eo loco. Si tamen fama communis crimen sic publicum brevi erat perlatura in locum, ubi revelasti, non peccas mortaliter contra charitatem, illud antea aperiendo: quia fama brevi justè destruenda non magni æstimatur, nec proinde illius damnantur censetur magnum.

Dico, *juste.* nam qui crimen, quod injustè divulgandum erat, prior divulgat, peccat mortaliter, & tenetur compensare damna sicuti is, qui prior incendit domum, prævidens injustè brevi incendendam ab aliis: nam qui prævenit in injuria, prævenit in obligatione, quæ contraheretur ab aliis, & quæ necessariò annexa est injuriæ damnosæ.

Resp. III. Si crimen quantumvis publicum non sit verum, est mortale contra justitiam illud nescienti aperire. Ita Layman, De Lugo & Galii. quia innocens per infamationem iniustam licet publicam non amittit ius ad famam; nam ius illud fundatur in carentia criminis, vel ignorantia publica veri criminis: ac proinde non potest sine iniuria diffamatio eius ad plures propagari. Et verò innocentem infamare, etiam

re, etiam apud unum, per se malum, & iniustum est, atque mendacium perniciosum.

Resp. IV. Est mortale contra iustitiam, crimen verum, sed solum notum per Confessionem rei in iudicio, testium testimonium, divulgare in loco, ubi nondum de eo publice infamatus est. *Est commun. teste Layman.* quia reus adhuc retinet ius ad famam, cum nondum eo in pœnam sit privatus per auctoritatem publicam; & nondum crimen publicum est in ordine ad populum, sed illis duobus modis: dicitur notorium solum in ordine ad iudicem, ut ab eo condemnari possit. Quare ne quidem in eo loco licet illud divulgare, nisi ibi iam infamiã de illo laboret, ut sæpè contingit.

Resp. V. Juxta multos mortale est contra iustitiam crimen verum in uno loco publicum sola publicitate facti, vel famæ, divulgare in alio loco, quo fama non erat illud perlatura. *Ita Adrian. Tolet. Sot. Rebell. Valentia, Molina & alii.* quia auctor criminis alibi illæsam habet famam, & per talem notitiam non amisit ius ad famam in aliis locis; neque enim ille censetur famam abiecisse respectivè ad alia loca; neque jure ad illam privatus est per auctoritatem publicam in pœnam criminis. Faterentur tamen licere ob bonum publicum referre in historiis delicta publica Defunctorum, quamvis infamia ad alia loca deferatur, tum ut notitia rerum publicè gestarum habeatur,

tum ut homines timore infamiae perpetuò duraturæ à criminibus deterreantur.

Dixi, *In alio loco*. Nam *ex communi*, non est contra iustitiam, nescientibus revelare crimen alterius in loco, ubi de eo publicè infamatus est. Quia is in illo loco ius ad famam, sive ius secreti amisit per publicitatem, cui causam dedit committendo crimen, in multorum conspectu, vel dando multis indicia, per quæ crimen multis innotescit, & divulgatur. Addit De Lugo ad bonum publicum expedire, quòd unusquisque ab aliis cognoscatur, qualis reverà publicè est. Neque etiam hæc revelatio mortalis est contra charitatem, quia ex ea non sequitur grave damnum proximo, cum ibi iam sit publicè infamatus: nec potest rationabiliter id multum molestè ferre, cum famam ipse suam in eo loco abiēcisse censeatur, crimen publicè committendo.

Quòd si crimen verum factum sit iniuste publicum, ut si cum esset secretum aliqui pluribus illud revelarint, De Lugo, negat peccare contra iustitiam eum, qui illud aliis eiusdem loci nescientibus detegit: quia tunc solum est contra iustitiam manifestatio criminis, quando ius habet proximus, ne infametur: eiusmodi autem ius nullum habet in prædicto casu, nam totum ius proximi fundatur vel in carentia talis criminis, vel in eo, quòd sit occultum: uterque enim hic titulus dat ius; prior quidem absolutè, & universaliter posterior

rior verò saltem ut non narretur absque necessitate: utroque autem titulo cessante, nullum manet ius: cum ergo sive iuste, sive iniuste verum crimen factum est publicum, ablatum est fundamentum totum iuris impediens, ne detegatur, cum & verum sit, & publicum iam sit, undecunque publicitas illa provenerit, modò non oriatur ex Confessione sacramentali.

Resp. VI. Si is, qui olim ob sua crimina infamis fuit, famam honestè vivendo recuperavit, mortale est contra charitatem illa crimina nescientibus narrare, vel revocare in memoriam: quia sine iusta causa ei inferitur grave damnum, ac malum, quod narrans in simili casu nollet rationabiliter sibi inferri. Imò est contra iustitiam, si crimen non fuit publicum per sententiam iudicis: quia sicut malis moribus infamia facti contrahitur, & fama bona amittitur: ita bonis moribus infamia facti tollitur, & fama bona recuperatur cum iure ad illam. *Ita Tolet. Azor, Molina, Reginal, De Lugo, Layman & alii.* A fortiori est contra iustitiam, si inde detur occasio opinandi eum adhuc esse improbum, etiamsi per sententiam iustam olim infamatus sit: nam habet ius ad famam illam, quam postea bene vivendo sibi comparavit, & quam iuste possidet. Item est mortale contra iustitiam crimen alterius, quod factò, vel famâ dumtaxat publicum fuit, sed iam solâ oblivione deletum narrare nescientibus,

tibus, vel reducere in memoriam: quia talis jus habet ad famam pro tempore, quo crimen suum desit esse publicum: nam per oblivionem reducitur res ad eum statum, quem habuit, antequam esset publica. Ergo sicut res antea, dum erat occulta, non poterat revelari: ita nec potest, quando redit ad priorem statum, & rursus inducit naturam rei occulta. Ita De Lugo, qui excipit crimen publicum per sententiam publicam: quia facultas illud divulgandi orta ex sententia publica adhuc irrevocata, perseverat, donec publica auctoritate infamia tollatur. Sed saltem id erit contra charitatem.

Q. 8. *An eum, qui uno, aut altero crimine infamis est, licet de aliis infamare?*

Resp. I. Si illa alia crimina sint ordinariè conjuncta cum graviori crimine, quod jam publicum est, ita ut non censeatur notabiliter augere infamiam, non est peccatum saltem mortale illa detegere iis, qui jam principale nôrunt: quia non censeatur nova infamia saltem gravis inferri, aut prior graviter augeri: ut si narres de ebrioso publico eum non rectè curare rem familiarem, rixari cum uxore, &c. De fornicario publico, quòd scripserit litteras amatorias, &c.

Dixi, *graviore*. Nam mortale est contra justitiam aperire crimen atrox ei, qui novit minus grave licet ejusdem speciei, v. g. Si di-

cas